

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΖ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 1939

ΑΡΙΘ. 22

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ἐκτὸς τῆς θεωρητικῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἔρευνα τῶν στοιχείων τῶν συνδεόντων τὸν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχει ἡ πρακτικὴ τοιαύτη ὑψίστης σπουδαιότητος καὶ ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς ὠφελείας. Ἐξ αὐτῶν τῶν στοιχείων ἀκριβῶς δύναται νὰ καθορισθῇ καὶ περιγραφῇ αὐτὸς ὁ ἐπίγειος προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐξελικτικὴ βαθμὶς, ἣν διατρέχει κατὰ τὸ ἐπίγειον στάδιον τῆς ζωῆς του. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα θὰ εἶναι καὶ τὰ ἀποτελοῦντα τὴν οὐσίαν τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, τ. ἔ. ἐκεῖναι αἱ δυνάμεις καὶ ἰκανότητες, αἱ ὁποῖαι φέρουσιν εἰς ὁμοιότητά τινα τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐξ ὧν ὁρμώμενός τις νὰ σχηματίσῃ, ὅσον εἶναι δυνατὸν, ἰδέαν περὶ τοῦ προσώπου καὶ τῆς ὑποστάσεως τοῦ Θεοῦ.

Ὅλη ἡ φύσις, καὶ πᾶν φυσικὸν ὄν, εἶναι δημιουργημένη διὰ μίαν κατάστασιν ἀναπόφευκτον καὶ ἀμετάβλητον. Τόσον ἡ ἄψυχος ὅσον καὶ ἡ ἔμψυχος φύσις οὐδαμῶς παρεκκλίνει τοῦ κανόνος τούτου. Μόνος ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ βελτιοῖ ἑαυτὸν, νὰ μεταβάλληται πρὸς ἓν πρότυπον μυστηριώδες, ἀόρατον, ἀλλὰ ἀσκοῦν ἐπ' αὐτοῦ ἀναμφισβήτητον ἐπιρροὴν καὶ ἔλξιν καὶ τὸ "Ὅν τοῦτο εἶνε ὁ Δημιουργὸς αὐτοῦ, κατὰ τὴν πίστιν ἡμῶν, ὁ Θεός. Αἱ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, εἰς ἃς ἐπηρεάζει ὁ Θεὸς αὐτόν, εἶναι οὕτως εἰπεῖν ὁμοιογενεῖς πρὸς Αὐτὸν δυνάμεις, καὶ ὡς τοιαῦται ἀπαρτίζουσι καὶ τὴν οὐσίαν τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὸ σπουδαιότερον συστατικὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ἴνα λοιπὸν προσδιορίσωμεν τὰ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ στοιχεῖα ταῦτα δεόν νὰ ἀφορηθῶμεν ἀπὸ τῶν ἰδιοτήτων, ὑφ' ἃς γνωρίζομεν ἢ συλλαμβάνομεν τὴν ἔννοιαν τοῦ Θεοῦ.

Τὸν Θεὸν νοοῦμεν πρώτιστα καὶ μάλιστα ὡς Πάνσοφον Ὅν, τ. ἔ. ὡς τὰ πάντα ἀναλύοντα ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ τὰ πάντα γινώσκοντα. Τοῦ προτύπου τούτου ἀμυδρᾶς εἰκόνας σημεῖον εἶνε ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου, τ. ἔ. ἡ ἰκανότης, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἀναλύῃ καὶ κατανοῇ ἑαυτὸν καὶ τὴν περὶ ἑαυτὸν φύσιν καὶ νὰ ἀποβῇ σοφός. Πάνσοφος ὁ Θεός, σοφὸς προώρισται νὰ γείνη ὁ ἄνθρωπος. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἐν τῷ ἀνθρώπῳ εἶνε ἐπιδεκτικὸν ἐξελίξεως καὶ δύναται ἀπὸ τῆς κανασιτάσεως, εἰς ἣν δημιουργεῖται ἀπ' ἐνὸς μὲν νὰ καταστῇ λεπτεπίλεπτον ὄργανον, ἰκανὸν νὰ χωρίσῃ τὰ ἀντικείμενα, νὰ λαμβάνῃ ἔνοιαν αὐτῶν, ἀπ' ἐτέρου δὲ νὰ πλουτίσῃ ἑαυτὸ διὰ γνώσεων πολλῶν νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον σοφὸν ὡς πάνσοφος εἶνε ὁ ὑπ' αὐτοῦ εἰκονιζόμενος Θεός.

Ἄρα ἄνθρωπος, μὴ παρουσιάζων τὴν τάσιν νὰ

ἀναπτύσῃ τὸν νοῦν του, καθιστῶν αὐτόν, ὅσον εἶνε δυνατὸν, λεπτὸν ὄργανον διακρίσεως καὶ πλουτίζων αὐτό, εἶνε ὀλιγότερον ἄνθρωπος, διότι δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸ στάδιον τῆς οὐσιώδους ἐξελίξεώς του πρὸς τὸ πρότυπον αὐτοῦ καὶ πλησιάζει περισσότερον πρὸς τὴν λοιπὴν φύσιν. Ἐν ᾧ τοῦναντίον, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς προσπαθείας αὐτοῦ, ἐὰν ἐμφανίσῃ τάσιν ἐκλεπτύνσεως καὶ πλουτισμοῦ τῆς διανοίας, εἶνε ὀλιγότερον φυσικὸν ὄν, εἶνε περισσότερον ἄνθρωπος, τ. ἔ. ἠθικὸν ὄν, πλησιάζει πλείοτερον πρὸς τὸν Πάνσοφον Θεόν. Τοῦτο, ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε τὸ στοιχειωδέστερον σημεῖον τῆς πνευτικότητος, τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐξαντλεῖ τὴν ἐν αὐτῷ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς δὲν νοεῖται μόνον ὡς Πάνσοφος, ἀλλὰ καὶ Πανάγαθος, δοὺς καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν καρδίαν, ἵνα γείνη καὶ αὐτὸς ἀγαθός. Πάνσοφος ὁ Θεός, σοφὸς δεόν νὰ ἀποβῇ ὁ ἄνθρωπος, Πανάγαθος ὁ Θεός, ἀγαθὸς ὁ ἄνθρωπος. Ἡ σοφία, ἡ τάσις δηλ. πρὸς τὸ εἰδέναι, εἶνε ἡ πρώτη, ἡ κατωτέρα, ἡ ἀπαραιτήτος βαθμὶς πάσης ἀνωτερότητος, ἀλλ' ἄλλοίμονον ἂν περιορισθῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς αὐτήν. Ἡ ὑπαρξις του δὲν θὰ παύσῃ νὰ εἶναι ἀπολύτως φυσικὴ. Ὁ νοῦς ἔχει προορισμὸν νὰ φωτίσῃ τὰ ἀντικείμενα, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀμυδρὰ καὶ ὄχι πλήρως κατάκτησις αὐτῶν. Ὁ ἄνθρωπος προώρισται ὄχι μόνον νὰ νοῆ ἑαυτὸν καὶ τὴν φύσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀγαπᾷ. Διὰ τῆς ἀγάπης κατακτᾷ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀναδείκνυται καθ' αὐτὸ ἠθικὸν ὄν. Πάνσοφος ὁ Θεός, σοφὸς ὁ ἄνθρωπος, Πανάγαθος ὁ Θεός, ἀγαθὸς ὁ ἄνθρωπος προώρισται νὰ γείνη.

Στοιχεῖά τινα ἐνστικτώδους νοήσεως καὶ συμπαθείας ἀνευρίσκονται καὶ ἐν τῇ λοιπῇ φύσει, ἀλλὰ στάσιμα καὶ ἀπλῶς διὰ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν προσηνύοντα, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ὑπαρξίν ἀνωτέρας ὑπάρξεως, τοῦ ἀνθρώπου. Τὴν ἠθικὴν ἀνωτερότητα ὅμως τοῦ ἀνθρώπου δὲν τὴν ἀπαρτίζει ἡ σοφία. Αὕτη πολλάκις ἀπλῶς φωτίζει εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀντικειμένων ὡς ἐπαινετῶν καὶ ψεκτῶν χωρὶς καὶ νὰ ὤθῃ εἰς προτίμησιν τῶν πρώτων ἢ, ἂν ἡ καρδία δὲν εἶναι ἀγαθὴ, συντελεῖ εἰς τὴν προτίμησιν καὶ πονηροτέραν κατόρθωσιν τῶν δευτέρων. Ἐντεῦθεν δὲν αποκλείεται νὰ εἶνε τις σοφὸς καὶ συγχρόνως ἀνήθικος, ψεύστης, κακοῦργος, ἀπιστος κλπ. Τοῦτο διδάσκει ὁ Ἐυριπίδης, ὅταν ἐμβάλλῃ εἰς τὸ στόμα τῆς Μηδείας τὴν φροῶσιν «καὶ οἶδα μὲν οἶα δρασεῖω κακά, θυμὸς δὲ κρεῖττον τῶν ἐμῶν βουλευμάτων», ὅταν προῦκειτο νὰ σφάξῃ τὰ τέκνα τῆς πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ αἰσθημάτος τῆς κατὰ τοῦ οἰκείου ἀνδρὸς ἐκδικήσεως.

Οὕτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ νοῦς ὅτι εἶνε τὸ ἡγε-

μονικὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Ὁ νοῦς ἔχει τὴν ἀλλαζο-
νίαν τῆς ἡγεμονίας, ἀλλ' ἡ πραγματικότης λέγει, ὅτι
ἡγεμονεύεται ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος καὶ «ὃ τις βού-
λεται τοῦτο καὶ οἶεται εἶναι». Ἡ καρδία ὑπονομεύει
τὰς σκέψεις καὶ τὸν νοῦν. Ἄλλως ἂν συνέβαινε, δὲν
θὰ ὑπῆρχον διαφωνία καὶ ἕριδες ἐπὶ σαφῶν πραγ-
μάτων γενικῶς. Ὁ νοῦς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξυπη-
ρετεῖ καὶ ἀνευρίσκει ἢ ἐφευρίσκει τὰς δικαιολογίας
τῶν αἰσθημάτων. Συνεπῶς ἀνώτερον κατὰ τὴν δύ-
ναμιν καὶ ὑψηλότερον κατὰ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν
οὐσίαν εἶνε τὸ αἶσθημα. Διότι δι' αὐτοῦ ὁ ἀνθρω-
πος θὰ ἀγαπήσῃ καὶ θὰ προτιμήσῃ ὅ,τι ἢ πεφωτι-
σμένη αὐτοῦ διάνοια ἤθελεν ἐκάστοτε διακρίνει ὡς
καλὸν καὶ ἐπαινετὸν καὶ θὰ μισήσῃ καὶ ἀποφύγῃ τὸ
κακὸν καὶ ψεκτὸν.

Ἄλλ' ὅπως ἡ διάνοια εἶνε ἐπιδεκτικὴ ἐξελέξεως,
ἐκλεπτόνσεως καὶ πλουτισμοῦ οὕτω καὶ τὸ αἶσθημα,
πρὸ παντὸς τὸ αἶσθημα, ἐπιδέχεται διὰ τῆς ἀγωγῆς
καὶ τοῦ ἐθισμού βελτίωσιν καὶ ἐξευγενισμόν καὶ οὕτως
ἄγεται ὁ ἀνθρώπος εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν προσέγγι-
σιν. Πανάγαθος εἶνε ὁ Θεός, ἀγαθὸς προὐρίσται νὰ
γείνη ὁ ἀνθρώπος.

Φαντασθῶμεν ὅμως ἕνα ἀνθρώπον πεφωτισμένον
καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένον, ἀλλὰ καὶ φιλάργυρον
συγχρόνως, εὐρισκόμενον πρὸ μιᾶς ξένης περιουσίας.
Οὗτος πρὸ τῆς ξένης περιουσίας θὰ ταραχθῇ. Διότι
ὁ μὲν νοῦς θὰ λέγῃ, ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν τὸ κλέπτειν
καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ θὰ προτιρήσῃ νὰ ἐπιθυμήσῃ νὰ
μὴ γείνη κλέπτης, ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τῆς φιλαργυρίας
θὰ ὑπαγορεύῃ ὅτι δὲν πρέπει νὰ χάσῃ τὴν εὐκαιρίαν
νὰ ἀποκτήσῃ χρήματα. Ἐντὸς αὐτοῦ θὰ διεξαχθῇ μία
πάλη πολὺ ἰσχυρά, ὁ μὲν νοῦς καὶ ἡ καρδία θὰ λέ-
γουν ὄχι, ἡ δὲ φιλαργυρία θὰ λέγῃ ναί. Ποῖον αἶ-
σθημα θὰ νικήσῃ; Ἐὰν οὗτος ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας
εἰθίσθη εἰς τὴν ἐγκρατείαν, εἰς τὴν στέρησιν δηλαδὴ
πραγμάτων ἐπιτρεπομένων, καὶ ἐγύμνασεν οὕτω τὴν
θέλησιν αὐτοῦ, θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀξίωσις τοῦ νοῦ
καὶ τῆς καρδίας, ἐὰν ὅμως δὲν ἠσκήθη ὡς ἄνω ἡ
θέλησις αὐτοῦ, θὰ νικήσῃ τὸ αἶσθημα τῆς φιλαργυ-
ρίας, θὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ξένων ἀγαθῶν
καὶ θὰ τυλιχθῇ εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Ὑπάρχει ἄρα ἐν
τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τρίτη δύναμις, διακρινομένη τῶν
λοιπῶν, ἡ θέλησις, διὰ τῆς ὁποίας κυρίως ἐξασφαλί-
ζομεν τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἔναντι τοῦ φυσικοῦ κό-
σμου. Ἴνα ὁ ἀνθρώπος διατηρῇ, οὕτως εἰπεῖν, τὴν
ἀνεξαρτησίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς λοιπῆς φύσεως, ἵνα μὴ
εὐκόλως σκανδαλίζηται καὶ ἐκπίπτει ἀπὸ τῆς ἀγνότη-
τος αὐτοῦ, ἵνα ἢ ἐκάστοτε ἰκανὸς νὰ προφυλάτῃ τὴν
πνευματικὴν του ὑγιείαν πρέπει νὰ ἀναπτύξῃ ἰσχυ-
ρὰν θέλησιν ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας διὰ τῶν διαφόρων
τῆς ἐγκρατείας τρόπων. Ὅπως εἷς ἀνθρώπος ἐσκια-
τραφημένος εὐκόλως προσβάλλεται καὶ ἀπὸ τὴν μικρο-
τέραν δυσκρασίαν, οὕτω καὶ ὁ μὴ αἰσθανθεὶς ποτὲ
στέρησιν εἰς τὰς ἀπολαύσεις, δὲν εἶνε παρεσκευασμέ-
νος νὰ ἀντιμετωπίσῃ σκανδαλισμὸν τινα, πίπτει τα-
χέως. Ὅπως δὲ ὁ σκληραγωγημένος ἀνθίσταται εἰς
τὰς δυσκρασίας, οὕτω καὶ ὁ εἰθισμένος εἰς τὴν ἐγκρα-
τείαν ἔχει ἀρκετὴν δύναμιν ἀντιστάσεως πρὸ τοῦ
σκανδαλοῦ τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ ἡ δύναμις αὕτη
τῆς θελήσεως ἀνταποκρίνεται εἰς ἑτέραν ἀπόλυτον

παρὰ τῷ Θεῷ ἰδιότητα, τὴν Παντοδυναμίαν Αὐτοῦ.
Ὁ Θεὸς δὲν εἶναι μόνον Πάνσοφος καὶ Πανάγαθος,
ἀλλὰ καὶ Παντοδύναμος καὶ θέλει τὸν ἀνθρώπον
ὄχι μόνον σοφὸν καὶ ἀγαθόν, ἀλλὰ καὶ δυνατόν.
Καὶ αὕτη εἶνε ἡ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ,
ἡ βάσις δηλ. τῆς ὁμοιότητος αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν
καὶ αἱ δυνάμεις αὗται δέον ἁρμονικῶς νὰ συναύξων-
ται, ἵνα ὁ ἀνθρώπος ἐξυψωθῇ πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ
εἰκονιζόμενον. Ἐὰν φωτισθῇ ἡ διάνοια ἄνευ τῶν
ἄλλων δυνάμεων, ὁ ἀνθρώπος γίνεται κακοῦργος,
ἂν ἀναπτυχθῇ τὸ αἶσθημα ἄνευ ἀναλόγου μορφώ-
σεως, ὁ ἀνθρώπος γίνεται δεισιδαίμων, ἂν ἐκχαλυ-
βδωθῇ ἡ θέλησις ἄνευ ἀναλόγου φωτισμοῦ τοῦ νοῦ
καὶ τῆς καρδίας, ὁ ἀνθρώπος ἀποβαίνει αὐθαίρετος,
ἄγριον θηρίον. Ἡ ἁρμονικὴ μόνον ἀνάπτυξις καὶ
τῶν τριῶν ὁμοῦ δυνάμεων φέρουσι τὸν ἀνθρώπον
πλησιαίτατα πρὸς τὸν Θεὸν τὸν Πάνσοφον, Πανά-
γαθον καὶ Παντοδύναμον καὶ ἐξομοιοῦσιν αὐτὸν πρὸς
Αὐτόν. Ἐξ αὐτῶν, ἐκ τοῦ μέτρου τῆς προαγωγῆς αὐ-
τῶν, καθορίζεται καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου ἐν ἀντι-
θέσει πρὸς σύμπασαν τὴν λοιπὴν φύσιν.

Ἄς φαντασθῶμεν ὅτι καλούμεθα νὰ καθορίσωμεν
τὴν ἀξίαν ἑνὸς κτήνους καὶ ἑνὸς ἀνθρώπου. Εἰς μὲν
τὸ κτήνος θὰ ἐξετάσωμεν ἂν εἶναι ἄρτιον σωματικῶς,
νεαρὸν καὶ εὐτραφές, ἐν ᾧ εἰς τὸν ἀνθρώπον διὰ νὰ
δορίσωμεν τὴν ἀξίαν αὐτοῦ θὰ ἐξετάσωμεν τὴν βαρύ-
τητα τῆς διανοίας, τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς θελήσεως
αὐτοῦ. Αἱ δυνάμεις αὗται, ἀποτελοῦσαι τὰ ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ ἴχνη τῆς εἰκότος τοῦ Θεοῦ, καθορίζουσι
καὶ συνιστῶσι τὸ στάδιον τῆς δράσεως τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν προορισμὸν αὐτοῦ. Ὁ ἀνθρώπος
βελτιῶν ἑαυτὸν διανοητικῶς, αἰσθηματικῶς καὶ
βουλητικῶς πλησιάζει περισσύτερον πρὸς τὸν Θεόν,
ἐξομοιοῦται πρὸς Αὐτόν.

† Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΙ

IV. Ἐξαγνισμὸς τῆς «ἀκαθαρσίας» τῆς προερχομέ-
νης ἐξ ἐπαφῆς πρὸς λείψανον νεκροῦ ἢ ἐξ ἐπαφῆς
μνήματος ἢ καὶ «τραυματίου», 19, 1-22. α') Ἡ πα-
ρασκευὴ τοῦ ἐξαγνιστικοῦ «ὑδατος τοῦ ὀνητισμοῦ»,
19, 1-10α. 1) Εἰσαγωγή, στ. 1-2α. 2) Ἡ ἐκλογὴ τοῦ
θύματος: δαμάλεως, στ. 2δ. 3) Ἡ σφαγίασις τοῦ θύ-
ματος «ἔξω τῆς παρεμβολῆς» (Πρβλ. Ἑβρ. 13, 11-12),
στίχ. 3-4. 4) Ἀποτέφρωσις τοῦ σφαγίου, στίχ. 5-6.
5) χαρακτηρισμὸς ὡς «ἀκαθάρτων» τοῦ τε θύοντος
ἱερέως καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ ὀριζόμενοι πλύσεις καὶ
λούσεις ἀμφοτέρων, στ. 7-8 6) Τὸ ἐξαγνιστικὸν «ὑδωρ
ῤαντισμοῦ», στ. 9-10α.—β') Ἡ περὶ χρήσεως τοῦ
ὑδατος τούτου γενικὴ διάταξις, 19, 10δ-13: 1) Γενι-
κότης τῶν ἐξαγνιστικῶν τοῦ ὑδατος τούτου ἀποτελε-
σμάτων, ἄρα καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς χρῆσιν, διὰ
τε τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ τοὺς προσηλύτους, στ. 10β.
2) Ἑπταήμερος μόλυσμὸς τοῦ ἀπτομένου ἀνθρώπινου
πρώματος καὶ τρόπος ἐξαγνισμοῦ, στ. 11-12. 3) Ποινὴ
τοῦ ἀψυμένου τοῦ πρώμα, ἀμελήσαντος δὲ τὸν ἐξαγνι-

σμὸν καὶ «ἐκκλησιασθέντος» εἰς τὴν Σικηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, στ. 13.—γ') Νόμος περὶ τῆς χοήσεως τοῦ «ὑδ-ιτος θαντισμοῦ» εἰς ἰδιαιτέρας τινὰς περιπτώσεις καὶ ἐν γένει, 19, 14 22: 1) Περί τοῦ εἰσελθόντος εἰς αἴθουσαν, ἐν ἧ ἀπόκειται νεκρός, καὶ τῶν σκευῶν τῆς οἰκίας, στ. 14-15. 2) Περί τοῦ ἀψαμένου πτώματος ἀνθρώπου, ἐν ὑπαίθρῳ ἐθρεθέντος φρονεθέντος δὲ εἶτε παρ' ἄλλου, εἶτε αὐτοκτονήσαντος («τραυματίου»), ἢ ὁσπου αὐτοῦ, ἢ καὶ μνήματος, στ. 16. 3) Ἡ τελετὴ τοῦ ἐξαγνισμοῦ, στ. 17-19. 4) Ἐπιβαλλομένη κύρωσις τῶν παραβατῶν τῶν περὶ ἐξαγνισμοῦ τούτου νόμων, στ. 20. 5) Τὸ κύρος τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ στ. 20' στίχ. 21α. 6) Μολυσμὸς καὶ καθαρμὸς τοῦ περιρραίνοντος τὸ «ὑδωρ τοῦ θαντισμοῦ», στ. 21β, καὶ 7) Γενικὸς γνώμων περὶ μεταδόσεως τῆς νομικῆς «κκα θαρσίας», στ. 22.

V. Τελευταῖα συμβάντα κατὰ τὴν διαμονὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Φαράν, 20,1—21,35: α') Τὸ «ὑδωρ τῆς ἀντιλογίας» ἐν Κάδης, 20,1-13. 1) Δευτέρα ἀφίξις εἰς Κάδης κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ τεσσαρακοστοῦ ἀπὸ τῆς Ἐξόδου ἔτους, θάνατος τῆς Μαριάμ, στ. 1. 2) Γογγυσμοὶ τοῦ λαοῦ κατὰ Μωϋσέως καὶ Ἀαρῶν ἐνεκα τῆς ἐρημίας τοῦ τόπου καὶ τῆς ἐλλείψεως ὕδατος στ. 2-5. 3) Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἰκεσία τῶν δύο ἀδελφῶν καὶ ἡ θεία ἐπέμβασις, στ. 6-8. 4) Τὸ θαῦμα τῆς ἐξαγωγῆς ὕδατος, στ. 9 11. 5) Σοβαρώταται ἐπιτιμήσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς Μωϋσέα καὶ Ἀαρῶν καὶ ἡ μεγίστη αὐτῶν πεινῆ, στίχ. 12. 6) Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπακολούθημα τοῦ τε θαύματος καὶ τῆς τιμωρίας τῶν δύο ἀδελφῶν, στίχ. 13.—δ') Οἱ Ἰδουμαῖοι δὲν ἐπιτρέπουσιν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν διὰ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν διάβα-σιν, 26,14-21: 1) Ἡ αἴτησις τοῦ Μωϋσέως πρὸς «θασιλέα Ἐδώμ», στ. 14-17. 2) Ἡ ἀρνησις τοῦ βασιλέως, παρακολουθουμένη δι' ἐνόπλου ἐπιδείξεως, στ. 18-21.—γ') Θάνατος τοῦ Ἀαρῶν, 20,22-29: 1) Ἀφίξις ἀπὸ Κάδης εἰς τὸ ἕρος Ὠρ στ. 22. 2) Ὁ Θεὸς ἀγγέλλει τὸν προσεγγίζοντα θάνατον τοῦ Ἀαρῶν, στ. 22-24. 3) Ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Μωϋσέα περὶ μεταβιβάσεως τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀαρῶν Ἐλεάζαρ, καὶ ἐκτέλεσις αὐτῆς, στ. 25-28α. 4) Θάνατος τοῦ Ἀαρῶν καὶ πένθος τοῦ λαοῦ ἐπ' αὐτῷ, στ. 28β-29.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Ὁ Ἀαρῶν ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἕρους Ὠρ τὴν πρῶτην ἡμέραν τοῦ πέμπτου μηνὸς τοῦ τεσσαρακοστοῦ ἀπὸ τῆς Ἐξόδου ἔτους (Πρβλ. Ἀριθμ. 33,38).

δ) Ἡττα τοῦ βασιλέως Ἀράδ, πόλεως κειμένης περὶ τὰ εἴκοσι Ρωμαϊκὰ μίλια νοτίως τῆς Χερῶν. 21,1-3: 1) Αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεσις τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, στ. 1. 2) Εὐχὴ (τάξιμον) τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, στίχ. 2, καὶ ἐκτέλεσις αὐτῆς, στίχ. 3. (Πρβλ. Ἰησοῦν Ναυῆ, 12,4). — ε') Ὁ χαλκοῦς ὄφις 21,4-9: 1) Ἀναχώρησις ἐξ Ὠρ πορεία πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν' οἱ συνήθεις τοῦ λαοῦ γογγυσμοί, σφραγισμένοι πρὸς τὸν Θεὸν καὶ κατὰ τοῦ Μωϋσέως, στίχ. 4-5. 2) Ἡ τιμωρία τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν θανατηφόρων ὄφειν καὶ ἡ μετάνοια τοῦ λαοῦ, στίχ. 6-7α. 3) Ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ: δέησις τοῦ Μωϋσέως, στ. 7β. Ἐντολὴ πρὸς κατασκευὴν τοῦ χαλ-

κοῦ ὄφειος, στίχ. 8' ἡ κατασκευὴ, ὕψωσις καὶ θεραπευτικὴ αὐτοῦ ἰδιότης, στ. 9 (Πρβλ. Ἰωάνν. 3,14-15) —στ') Οἱ Ἰσραηλίται ἐξακολουθοῦσι τὴν πορείαν αὐτῶν πρὸς τὴν γῆν Χαναάν, 21,10-20: 1) Σταθμοὶ ἐν Ὀδῶθ καὶ Ἀχαλγαί, στ. 10-11. 2) Σταθμοὶ εἰς «φάραγγα Ζαρὲδ» καὶ εἰς «τὸ πέραν Ἀρνῶν», στίχ. 12-13. 3) Ὁδὴ ἐπινίκιος ἐπὶ τῇ θριαμβευτικῇ πορείᾳ τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, στίχ. 14-15. 4) Ἄμα τῇ ἐξόδῳ ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ Ἀρνῶν, οἱ Ἰσραηλίται ἐνώπιον τοῦ «φρέατος», στίχ. 16. 5) Τὸ «ἄσμα τοῦ φρέατος», στ. 17-18α. 6) Σταθμοὶ Μανθανασεῖν, Νααλιήλ, Βαμιῶθ καὶ Ἰανὴν, «ἣ ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ», ἦται ἀπὸ τῶν στεππῶν Ἀρνῶν μέχρι τοῦ ἕρους Ναβαῦ, στίχ. 18β-21. ζ') Ἐκστρατεία κατὰ τοῦ Σηὼν, βασιλέως τῶν Ἀμοοραίων, στίχ. 21-32: 1) Ζήτημα διαδόσεως τῶν Ἰσραηλιτῶν διὰ τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας τοῦ βασιλέως τούτου, στ. 21-23α. 2) Ἐνοπλος ρῆξις, στίχ. 23β-24α. 3) Οἱ Ἰσραηλίται κατακτῶσι μέρος τοῦ βασιλείου Σηὼν, στ. 24β-26. 4) Ὁδὴ ἐπινίκιος, στ. 27-30. 5) Οἱ Ἰσραηλίται μονιμοποιοῦσι τὴν κατάκτησιν αὐτήν, εἰς ἣν προσθέτουσι τὴν Ἰαζήρ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, στίχ. 31-32.—η') Ἡττα τοῦ Ὠγ, βασιλέως τῆς Βισιάν, 21,33-35: 1) Ἡ ἐξοδος τοῦ Ὠγ, πανστρατιᾶ, εἰς Ἐδραεῖν, κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, στ. 33. 2) Ἡ Ἀνωθεν ἐνίσχυσις τοῦ Μωϋσέως, στίχ. 34. 3) Ἡ κατατρόπωσις τοῦ Ὠγ καὶ κατάκτησις τῆς χώρας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν, στίχ. 35.

E. I. K.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΚΑΙ ΙΚΑΡΙΑΣ κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

[4]

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἄλλος ἰδανικὸς τύπος ἀνθρώπου, παρὰ μόνον ὁ ἐν τῷ Χριστῷ καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ διαπλασόμενος, οὗτος μόνον πραγματοποιεῖ ὅ,τι εἰς δυναμικότητα, εἰς ἐμφύτους εὐγενεῖς κλίσεις ἐγκλείει ἡ πνευματικὴ ζωὴ. Εἰς τὴν Ἑλληνορωμαϊκὴν ἀρχαιότητα ὡς ἰδεώδης ἄνθρωπος ἐθεωρεῖτο ὁ σοφός, ὄχι ὑπὸ τὴν μονομερῆ ἔννοιαν τῆς γνώσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς πράξεως τῆς ἀρετῆς. Εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἠθικῆς ζωῆς καὶ κατὰ τὴν ἀποψιν τοῦ διανοητικοῦ καθαρισμοῦ οἱ σοφοὶ ἦσαν τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα διεκρίνοντο ὡς τὰ ἐξέχοντα μέλη τῆς τότε κοινωνίας. Ἐπεκράτει ἡ δοξασία, ὅτι ἡ κατὰ τοῦ κακοῦ νίκη, ἡ γαλήνη τῆς συνειδήσεως, ἦσαν μὲν ἀπόρροια τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ ἡ ἀρετὴ ἦτο μᾶλλον διδακτὴ, ἦτο καρπὸς τῆς γνώσεως, ἐνῶ τὸ κακὸν ἦτο προῖον ἀγνοίας καὶ ἀμαθείας, ὡς ἐδίδαν τοῦτο καὶ ἄλλοι καὶ δὴ ὁ διάσημος φιλόσοφος Σωκράτης. Οἱ τραγικοὶ ὄμιος ποιηταὶ δὲν συνεμερίζοντο ἀπολύτως τὴν ἀποψιν αὐτὴν, ἀλλὰ διέγραφον τὴν εἰκόνα τοῦ ἥρωος τῶν ὡς γινώσκοντες μὲν καὶ ἀναμετροῦντος τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ, μὴ δυναμένου ὄμιος νὰ παραθεωρήσῃ τῆς διαστροφῆς φύσεως τὴν φωνήν, νὰ ἀποφύγῃ τὸ μοιραῖον, τὸν ὄλεθρον, τὴν καταστροφὴν. Ἴδου πῶς ἀποφαίνεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἀπὸ τῆς σκηνῆς φιλοσοφῶν Εὐριπίδης:

«Ἐλήθην οὐδὲν τῶν δε μ' ὄν σὺ νοουθετεῖς
γνώμην δ' ἔχοντά μ' ἢ φύσις βιάζεται.

(ἀποσπάσμ. 837)

καὶ ἀλλαχοῦ

αἰαί! τόδε ἤδη θεῖον ἀνθρώποις κακὸν
ὅταν τις εἶδῃ τὰγαθὸν χοῖται δὲ μή.

(ἀποσπάσμ. 838)

ἄλλοτε πάλιν

καὶ μανθάνω μὲν οἷα δρασεῖω κακὰ
θυμὸς δε κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων
ὅσπερ μεγίστων αἴτιος κακῶν βροτοῖς.

(Μήδ. 1078—1080)

καὶ πάλιν

Τὰ χρηστ' ἐπιστάμεσθα καὶ γινώσκομεν
οὐκ ἐκπονοῦμεν δ', οἱ μὲν ἀργίαις ὑπο
οἱ δ' ἠδονὴν προθέντες ἀντὶ τοῦ καλοῦ
ἄλλην τινά.

(Ἰππολ. 379—382).

Ἡ λύτρωσις δηλαδὴ τοῦ ἀνθρώπου παρέμεινεν
ἀνέφικτος καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ Ἐπιστήμη ἀπεδεικνύ-
οντο ἀνεπαρκεῖς νὰ λύσουν τὸ δρᾶμα τῆς ἀνθρωπίνης
ψυχῆς.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην
τὴν προσδίδουσαν ὑπερτάτην ἀξίαν εἰς τὸν ἀνθρώπον
κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἡ σύγ-
χρονος κοινωνία εἶναι διατεθειμένη νὰ θεωρήσῃ ὡς
ὑπερέχουσαν μορφήν ἀνθρώπου τὸν ἐπιχειρηματίαν,
τὸν χρησιμοποιοῦντα πάσας τὰς δυνάμεις του εἰς τὴν
ἐπιδίωξιν ὑλικῶν καὶ οἰκονομικῶν σκοπῶν. Εἶναι
ἀληθές, ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι μία ἐκ τῶν ὑψηλῶν
ἀξιών τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, ἐντὸς ὅμοις τοῦ κύκλου
τῆς οἰκονομικῆς δράσεως δὲν ἀνευρίσκεται ὁλόκληρος
ἡ ἔννοια τοῦ ἀνθρώπου, πιστοποιεῖται ἀντιθέτως ἡ
κατάτμησις του εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα· καὶ δύνα-
ται μὲν ὠρισμέναι δεξιότητες καὶ εἰδικαὶ ἰκανότη-
τες, συσσωρεύσεις τεχνικῆς ἐμπειρίας, νὰ μορφώνουν
ὠρισμένον τύπον ἀνθρώπου, νὰ τὸν ἀγαδεικνύουν
εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, πλὴν μόνον ἡ ἀπὸ ἠθικῶν
ἐλατηρίων ἀσκήσις τοῦ ἐπαγγέλματος διαγράφει τὸν
τίμιον ἐργάτην, ὁλοκληρώνει τὴν ἀκεραιότητα τοῦ
ἀνθρώπου.

Ὁ Χριστιανισμὸς ἐδέχθη ὡς τὸν τελειότερον ἀν-
θρώπινον τύπον τὴν μορφήν τοῦ Ἁγίου. Ὁ Ἅγιος
δὲν ἦτο μόνον ὁ ἀρητῆς τῆς ζωῆς πρὸς κατάκτησιν
τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ἡ συνείδησις του, ἠνωμένη μυστι-
κῶς πρὸς τὸ θεανδρικὸν πρόσωπον τοῦ Κυρίου, ἤν-
τλει καὶ ἀντλεῖ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐνώσεως ἀκατάβλη-
τον δύναμιν, διὰ τῆς ὁποίας ὑπερνικᾷ ὅ,τι ἐπιπρο-
σθεῖ εἰς τὴν πραγμάτων τοῦ θείου θελήματος ἐπὶ
τῆς γῆς. Γαλήνιος καὶ ἀάμφωτος ὡς δικαιοσύνη καὶ
καλωσύνη εἶναι ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ἀρετῆς, ἡ ἐνσάρ-
κωσις πάσης ἠθικῆς ιδέας, ἡ ὁποία εἰς ἐκάστην περι-
πτῶσιν καὶ ἐξ οἰασθῆποτε ἀφορμῆς ἀναβλύζει ἀπὸ τοῦ
βάθους τῆς προσωπικότητός του καὶ χρησιμεύει ὡς
τὸ ἀλάνθαστον κριτήριον τῶν διαφόρων ἀξιών. Δὲν
κλονίζεται εἰς τὰς δοκιμασίας τοῦ βίου, οὐδὲ πρὸ
τοῦ φάσματος τοῦ θανάτου, ἀλλ' ὑπομένει καὶ προσ-
καρτερεῖ καὶ ἐλπίζει, διότι πιστεύει ὅτι εἰς τὸ σχέ-
διον τῆς Δημιουργίας ὑπόκειται ὡς σκοπὸς οὐγὶ ἢ
διαιώνισις τῆς πάλης τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ἢ

γέννησις καὶ ἡ ἐξαφάνισις τῶν δημιουργημάτων,
ὡς τις τραγικὴ παιδιὰ, ἀνευ τινὸς βαθύτερου λόγου
καὶ σκοποῦ, ἀλλ' οἱ βαθύτεροι νοσταλγικοὶ πόθοι
τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, τοῦ πνεύματος οἱ παλμοί,
οἱ θρησκευτικοὶ δραματισμοί. Αἱ ἐξ ἀποκαλύψεως
ἀλήθειαι ἐκφράζουν τὸ ἀληθὲς νόημα τῆς ζωῆς, προ-
καταγγέλλουν τὴν δικαίωσιν τῶν μόχθων, τὸν θρίαμ-
βον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον. Μέσα
εἰς τὴν ἀδιάκοπον ἠθικὴν τελείωσιν του αἰσθάνεται
ὁ Ἅγιος τὴν ἀκεραιότητα τῆς προσωπικότητός του,
τὴν ὁλοκληρώσιν καὶ τὴν ἐνότητα τῆς πνευματικῆς
του συνειδήσεως. Δὲν θὰ ἔπροεπεν ὅμως νὰ ἐπιδιώκη-
ται ἡ ἠθικὴ τελείωσις μόνον δι' ἀσκητισμοῦ, δι' ἀρ-
νήσεως τοῦ κόσμου, διὰ παραθεωρήσεως τῶν γενι-
κωτέρων ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας. Ὁ ἀσκητισμὸς δὲν
εἶναι πάντοτε ἀπηλλαγμένος κινδύνων, δὲν εἶναι ἀπί-
θανον νὰ ἐκφυλισθῇ εἰς φαρισαϊσμόν, νὰ περιορίσῃ
τὴν ἀγιότητα μόνον εἰς ἑαυτὸν, νὰ θεωρῇ τὸν λοι-
πὸν κόσμον δουλον τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ εὐρεθῇ οὕτως
ἐστερημένος τῆς συγγνώμης, τῆς συγκαταβάσεως, τῆς
ἀγάπης, τῶν κυριωτέρων γνωρισμάτων τοῦ Χρι-
στιανισμοῦ. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν οἰωνόδηποτε δημιου-
ργικῶν ἰκανοτήτων, μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ἕκαστος προι-
κισμένος, ὁ σεβασμὸς καὶ ὁ ἔρωσ πρὸς τὴν ἐργασίαν,
δέον νὰ θεωρῆται ὡς ἡ ἀσφαλεστέρα ὁδὸς τῆς τε-
λειώσεως, τοῦ λυτρωμοῦ. Ἡ ἐργασία ἔχει θρησκευ-
τικὴν ἔννοιαν. Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι παίγιον, δὲν ἔχει
μόνον τὴν ὄψιν ὑλιστικοῦ εὐδαιμονισμοῦ. Ἡ ζωὴ
εἶναι χρέος, εἶναι σταυρὸς, δὲν ὀδηγεῖται εἰς τὴν
ἀνάστασιν, εἰς τὴν δόξαν εἰς τὴν χαρὰν, παρὰ μόνον
διὰ τῆς ἐκουσίας ὑποταγῆς ἐκάστου εἰς τὸν σταυρόν,
εἰς τὸ καθήκον του. Ἡ ἐργασία, ὡς ἰδρῶς, ὡς μό-
χθος ἐξαγοράζει τὴν τιμὴν, τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώ-
που, νικᾷ δηλαδὴ τὴν ἁμαρτίαν, ἔχει λυτρωτικὴν ἔν-
νοιαν καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἔγκειται ἡ θρησκευ-
τικὴ τῆς σημασία. Ὁ σταυρὸς καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ
Χριστοῦ, ποὺ ἔχουν ὀντολογικὴν ἀξίαν καὶ ὑπὸσχον-
ται τὴν κατάλυσιν τῆς τραγικότητος τῆς Ἱστορίας,
καὶ αὐτὴν τὴν λύτρωσιν τῆς στεναζούσης Φύσεως,
χαράσσουν συγχρόνως τὴν ὁδὸν τῆς ἀνυψώσεως καὶ
τοῦ λυτρωμοῦ ἐνὸς ἐκάστου καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς
κοινωνικῆς δράσεως. Ἐκαστος τῶν ἀνθρώπων ὀφεί-
λει νὰ ἀνήκῃ εἰς ἕνα τομέα ἐργασίας. Ὁ μυστικὸς
νόμος τῆς ζωῆς ὁρίζει ὅτι διὰ μόχθων καὶ ἰδρωτῶν
ἢ ἐπιτυχία. Ἡ ὑποταγὴ εἰς τὸν νόμον τοῦτον, ποὺ
εἶναι ἡ σκιά καὶ ἡ δόξα τοῦ Γολγοθᾶ, ἀποφέρει, τὴν
ἀνθησιν τοῦ πνεύματος. Ἡ ἐργασία ἐκάστου πει-
θαροῦντος εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, εἶναι δημι-
ουργία. Ἡ καλλιέργεια τῶν ταλάντων, τῶν δώρων
μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἐπροίκησε τοὺς ἀνθρώπους, εἶ-
ναι συμβολὴ εἰς τὴν πρόσδοκον καὶ εἰς τὴν γένεσιν
τῶν ὑψηλοτέρων μορφῶν τοῦ πολιτισμοῦ, ἐντὸς τῶν
ὁποίων οἱ Λαοὶ καὶ τὰ Ἔθνη ἀναζητοῦν νὰ εὕρουν
καὶ εὐρίσκουν τὴν ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνην, τὴν πε-
ριμάχητον εἰρήνην, τὴν λύτρωσιν, τὴν χαρὰν. Χω-
ρὶς νὰ ἀποβάλλῃ τίποτε ὁ Ἅγιος ὡς ἰδεώδης τύπος
τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐξ ὅσων ἀνεφέραμεν εἰς τὴν
ἀνωτέρω σκιαγραφίαν, ὁλοκληροῦται ἡ εἰκὼν του
ὅταν δοῦν ἐργάζεται καὶ μοχθῇ ὡς μέλος τῆς
κοινωνίας. Ἐὰν ἡ ἐργασία φαίνεται πρὸς στιγμὴν ὡς

πόνος, ὡς κατάρα, εἶναι ὅμως συγχρόνως καὶ εὐλογία καὶ δόξα καὶ τιμὴ. Εἴμεθα περισσότερον ἐγγύτεροι εἰς τὸν Κύριον ὅταν ὑποτασσώμεθα εἰς τὸν νόμον τῆς ἐργασίας καὶ τῆς δημιουργίας, ἥτις εἶναι ἡ νίκη κατὰ τοῦ χάους καὶ ἡ κατασύντριψις τοῦ κακοῦ, παρὰ ὅταν ἀρεσκώμεθα εἰς ἀκάροπους θεωρίας καὶ εἰς ἐκστάσεις ἀπομονωτικὰς. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἥτις ἐπαγγέλλεται τὴν κατάργησιν τοῦ πόνου καὶ τοῦ θανάτου, τὸν θρίαμβον τῆς χαρᾶς, δὲν θὰ κυριαρχήσῃ παρὰ μόνον διὰ τῆς συμπράξεως τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τελευταίου καὶ εἰς τὴν χάριν τοῦ Κυρίου, διὰ τῆς ἐξ αὐτῶν προερχομένης θείας καὶ ἀνθρωπίνης δυνάμεως, ἡ ὁποία μόνη δύναται μέσῳ τῶν δημιουργιῶν τοῦ πνεύματος νὰ ἐξωραΐσῃ τὴν ζωὴν, νὰ μεταβάλῃ τὸν ροῦν τῆς Ἱστορίας καὶ νὰ ἡμερώσῃ καὶ φωτίσῃ ὅ,τι ἀτίθασσον καὶ διεστραμμένον εἰς τὸν κόσμον.

III

Τίποτε ἐξ ὧν αὐτῶν δὲν κατανοεῖ ἡ καθαρὰ Ἐπιστήμη. Τὸ ἔργον τῆς στηρίζεται ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς ἐμπειρίας. Ἡ Ἐπιστήμη εἶναι βωβὴ εἰς τοὺς μεγάλους σκοποὺς τῆς ζωῆς. Οἱ νόμοι τῆς Φυσικοχημείας καὶ τῆς Βιολογίας, οἱ ὁποῖοι εἶναι τὸ κύριον περιεχόμενον τῆς καὶ ἀποτελοῦν τὴν κυρίαν ἐνασχόλησίν τῆς, παρέχουν μόνον τὰ μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν μεγάλων σκοπῶν. Τοὺς σκοποὺς ὀρίζει ἐκάστοτε καὶ ἀνανεοῖ ἀδιαλείπτως ἡ ἐλευθέρα προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ θρησκευτικὴ του συνείδησις. Ὁ ἠθικὸς νόμος δὲν εἶναι ἡ ἀναλλοίωτος πραγματικότης. Ὁ ἠθικὸς νόμος ἐξαγγέλλει ὁποῖος ὀφείλει νὰ εἶναι ὁ κόσμος. Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν εἶναι τὶ σταθερόν. Ἡ σταθερότης του ἔγκειται εἰς τὴν αἰωνίαν καὶ ἀτελετήτην ἀναζητήσιν τοῦ καλλιτέρου, τοῦ ὠραιότερου, τοῦ δικαιοτέρου εἰς τὴν ζωὴν. Ἐντὸς αὐτῆς τῆς ἀενάου ἀναζητήσεως εἶναι ὁ ἀνθρωπος. Αἱ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἠθικοῦ ἐδάφους δημιουργίαι του, κατὰ τὰς διαφόρους στιγμὰς τοῦ χρόνου, εἶναι τὰ εἶδη τοῦ πολιτισμοῦ του. Τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα συνδέει τὸν ἀνθρώπον μὲ τὸν Θεὸν καὶ γεννᾷ εἰς αὐτὸν τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν εἶναι μόνος εἰς τοὺς ἀγῶνας του καὶ εἰς τὰς προσδοκίας του, εἰς τὰς προσπαθείας τῆς πραγματώσεως τῶν ἰδανικῶν του. Ἡ Ἐπιστήμη ὅταν ἐξέρχεται τοῦ κύκλου τῆς δικαιοδοσίας τῆς καὶ ἀντικρῶζει τὸν κόσμον τοῦ πνεύματος δὲν δύναται νὰ τὸν συμβιάσῃ μὲ τὰ δεδομένα τῆς, μὲ τὰς μεθόδους τῆς ἐρεῖνης τῆς. Ἡ Ἐπιστήμη ἴσεται ἀνίκανος ἀπέναντι τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα προβάλλουν ἐνώπιόν τῆς ἀπὸ τὰ ἰνστιτούτά τῆς, τὰ ἐργαστήριά τῆς. Τὸ πρόβλημα τῆς Δημιουργίας, τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς, τὸ πρόβλημα τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, πόθεν ἢ ἀρχὴ τοῦ Παντός, ποῦ κατατείνει ὁ κόσμος, ὅλα ταῦτα διαφεύγουν τὴν ἀρμοδιότητά τῆς καὶ τὰς ἐρεῖνας τῆς. Δὲν ὑποτιμῶνται αἱ ἀληθῆς, τὰς ὁποίας ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς μυστηριώδεις λειτουργίας τῆς Φύσεως. Διὰ τῆς τεχνικῆς, τὴν ὁποίαν ἠύρουναν αἱ ἐφαρμογαὶ τῆς προσεπύρρισε κολοσσιαίαν δύναμιν εἰς τὸν ἀνθρώπον, μετέβαλε τοὺς ὅρους τῆς ζωῆς καὶ ἐβελτίωσε τὰς βιωτικὰς συνθήκας, ἐπέδρασε

βεβαίως καὶ ἐπὶ τῆς μετακινήσεως τῶν Λαῶν, ἐπὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν μεγαλοπόλεων καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῶν χωρῶν καὶ ἐπὶ τῆς μεγαλειώδους ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως τῶν τεχνῶν. Ἡ Ἐπιστήμη καθ' ἑαυτὴν εἶναι ἐν ἑκ τῶν στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ δὲν εὐνοεῖ, δὲν θεωρεῖ κἂν ἀληθείας ὅσα δημιουργοῦν αἱ βαθύτεραι λειτουργίαι τοῦ πνεύματος, ὡς εἶναι ἡ πίστις καὶ ἡ διαίσθησις, ἀδυνατεῖ νὰ δεχθῇ ἄλλο εἶδος ἀληθειῶν ἐκτὸς ἐκείνων τὰς ὁποίας πλαισιοῖ ὁ ἐπιστημονικὸς λόγος ἐντὸς τῶν κατηγοριῶν τῆς σκέψεως, ποὺ διαμορφώνουν αἱ ἔννοιαι τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου. Ἡ διαίσθησις, ἡ ὄρμη καὶ ἔφεσις τοῦ πνεύματος ὀδηγεῖ ἀενάως τὸν ἐπιστήμονα εἰς τὴν εὐριέτεραν ἐξερεύνησιν τοῦ κόσμου, τὴν δὲ μάλιστα εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἐφέσεως πρὸς τὸ πλήρωμα τῆς ἀληθείας καὶ διὰ τοὺς μεγάλους ἐπιστήμονας, ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ἀναζητοῦντες νὰ συλλάβωσιν τὸ ἄπειρον, τὴν πληρεστέραν μορφήν τῆς ἀληθείας ἐντὸς μαθηματικῶν σχέσεων καὶ τύπων κατανοοῦν καὶ οὗτοι πρὸ παντός εἰς τὰς συλλήψεις των καὶ τὰς συντόνους προσπαθείας των αὐτὸ τοῦτο δραματισταί, καλλιτέχναι, αἰσθητικοί.

Ἡ λάμπις τῆς Ἱστορίας τῶν λαῶν, τὰ πλήθη τῶν πνευματικῶν τῶν δημιουργιῶν, τὰ εἶδη τοῦ πολιτισμοῦ των δὲν ὑπῆρξαν ἀνθήσεις τῆς ὑπολογισούσης Ἐπιστήμης. Οἱ παιδαγωγοὶ τῆς ἀνθρωπότητος, οἱ προφῆται, οἱ διάσημοι ποιηταὶ καὶ καλλιτέχναι, οἱ μάρτυρες καὶ οἱ Ἅγιοι, οἱ ὁποῖοι συγκινοῦν ἀενάως τὰς γενεάς, ὑπῆρξαν οἱ φορεῖς καὶ οἱ ἐνσαρκωταὶ τῶν μεγάλων ἐξάσεων τοῦ πνεύματος. Αὐτοὶ χάρασσον νέους δρόμους, γεννοῦν τὰς πειθαρχίας εἰς τὴν ζωὴν καὶ διαπλάσσουν καὶ παιδαγωγοῦν τὴν νεότητα, αὐτοὶ ἀποβαίνουν τὰ μεγάλα παραδείγματα, ποὺ καθοδηγοῦν τοὺς λαοὺς εἰς τὰ ἱστορικά των πεπρωμένα. Ἡ Ἐπιστήμη οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ νὰ κατανοήσῃ τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν οὐσίαν του, εἰς τὸ βάθος του. Ἡ Ἐπιστήμη θὰ παραμένῃ πάντοτε κλεισμένη εἰς τὰς ἐρεῖνας τῆς ἐντὸς τῶν φυσιολογικῶν καὶ ψυχολογικῶν λειτουργιῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶναι βιολογικὸν συγκρότημα οὐδὲ ἄθροισμα ψυχολογικῶν ἐνοιῶν καὶ παραστάσεων, ἀλλ' εἶναι πρὸ παντός ἐλευθερία, εἶναι πνεῦμα. Ἡ ἀνθρωπίνη προσωπικότης εἶναι θρησκευτικὴ ἔννοια, ἔχει πλήρη συνάφειαν καὶ ἀνταπόκρισιν πρὸς τὴν προσωπικότητα τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δὲν ὑπάρχει ὁ ἀνθρώπος ὡς πνευματικὴ ὑπόστασις, δὲν ὑπάρχει καὶ ὁ Θεός, καὶ ἀντιστρόφως ἐὰν ὑπάρχῃ ὁ ἀνθρώπος ὡς ἐλευθέρα προσωπικότης, καὶ οὐδεὶς ἀμφιβάλλει περὶ τούτου, ὑπάρχει καὶ ὁ Θεός. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὸ πνεῦμα εἶναι ἡ αὐθεντικὴ ὑπαρξις. Ὁ κόσμος εἶναι δημιουργημὰ μῆς στιγμῆς τῆς ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας ζωῆς τοῦ πνεύματος. Τὸ πνεῦμα εἶναι ἡ ζῶσα, ἡ ἐνσυνείδητος δύναμις. Τὸ πνεῦμα ὡς ἀνθρώπος ὡς Θεός, ἀξιοποιεῖ, διακοσμεῖ καὶ ἀναδημιουργεῖ τὸν κόσμον καὶ τὴν ζωὴν. Ὁ Θεός εἶναι ἡ κορυφὴ τῶν ἀξιών, ἡ πρώτη, ἡ ζωντανὴ ἐνσυνείδητος ἀρχή, ἐκ τῆς ὁποίας κινοῦνται καὶ εἰς τὴν ὁποίαν κατατείνουν τὰ πάντα μὲ τάξιν, μὲ ρυθμόν. Ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν Ἱστορίαν ὡς τριαδικὸς Θεός καὶ ἐνεργεῖ ὡς

πρόνοια, ὡς ἀναδημιουργία, ὡς λύτρωσις τῶν Ἀσῶν. Οἱ Ἀσῶι, καὶ μάλιστα οἱ ἰσχυρότεροι, ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων οὕτω τὸν προσεκύνησαν, οὕτω τὸν ἀνεγγραψαν εἰς τὰ ἱερά των βιβλία, οὕτω τὸν ἀπετύπωσαν εἰς τὴν λατρείαν των, τὰ σύμβολά των. Ἡ Θεανδρική προσωπικότης τοῦ Κυρίου, ποῦ ἀπεσαφήνισεν τὸν Θεὸν πλήρως, ἐστάθη καὶ ἴσταται ἐνώπιον τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας, ὡς ἡ ὠλοκληρωμένη καὶ αὐθεντική ἀλήθεια, ὡς τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὡς ἡ μόνη ἐλπὶς τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸ ἡμέτερον Ἔθνος μὲ τὴν σοφίαν του, τὸν πολιτισμὸν του τὸν ἠρμήνευσε τὸν διετύπωσε εἰς ὕρου, εἰς σύμβολα, εἰς λατρείαν, εἰς πολλαπλὴν τέχνην, εἰς μνημεῖα, εἰς ἡθὴ καὶ ἔθιμα, εἰς θεσμοὺς, εἰς μορφήν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Αἱ ἐνδοξόταται σελίδες τῆς Ἐθνικῆς μας Ἱστορίας εἶναι δημιουργήματά του. Οἱ ἥρωες, οἱ μάρτυρες, ἡ δόξα τοῦ Γένους ἦσαν οἱ ἐμπνευσμένοι ὀπαδοὶ του.

Φίλοι Φοιτηταί, προσέξτε, εὐλαβηθῆτε τὴν ἱστορικὴν δύναμιν τοῦ Ἔθνους, ἐκτιμῆσατε τοὺς θεσμοὺς του, τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν του, τὴν ἀξίαν τοῦ πολιτισμοῦ του. Πειθαρχήσατε εἰς τὸ θεῖον πρόσωπον τοῦ Κυρίου, ἐγκαθιδρύσατε Αὐτὸν εἰς τὴν καρδίαν σας, διαπλάσσατε τὸν χαρακτήρα σας κατὰ τὰς ἀρχάς Του, τὰ Εὐαγγελικὰ διδάγματά Του, καὶ οὕτω θὰ αἰσθανθῆτε ἐαυτοὺς καθωπλισμένους μὲ θείαν δύναμιν, ἡ ὁποία θὰ σᾶς ὀδηγῇ εἰς τὴν νίκην κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς ζωῆς σας. Ἡ Ἐπιστήμη αὐξάνει τὰς γνώσεις σας, τὴν ἐμπειρίαν σας, ὁ Ἰησοῦς παρασκευάζει τὸ μεγαλεῖον σας, τὴν ἀθανασίαν σας, τὴν δόξαν σας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abel Roy, La philosophie moderne.
 H. Taine, De l' intelligence.
 Yves et Dolmith, Les théories de l' évolution.
 Félix Le Dandec, Traité de la Biologie.
 G. von Bunge, Φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ μετάρρασιν ὑπὸ Θ. Χ. Φλωρᾶ.
 Emile Brehier, Histoire de la philosophie, tome II, 2eme partie.
 Παν. Ν. Τρεμπέλα, Ἀπολογητικαὶ μελέται, τόμος Γ', ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως, 1938.
 Δ. Αἰγινῆ του Δόγος, Πρακτικὸ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμος 4ος, 1929.
 Ν. Δ. Σπηλιώ του, Ἡ θεωρία τῆς καταγωγῆς, 1938.
 N. Berdiaeff, L' Esprit et liberté.
 Τοῦ αὐτοῦ, De la destination de l' homme.
 D. Mereskovski Les mystères d' Orient.
 Emile Boutroux, La science et la religion.
 Μακαρίου, Δογματικὴ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ περιεχόμενον ἡμῶν νέφος.

Ἡ μνήμη τῶν ἁγίων Πάντων, τὴν ὁποίαν ἐορτάζει αὐριον ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἀποτελεῖ, τρόπον τινα, τὸ ἐπιστάγμα τοῦ κύκλου τῶν ἐορτῶν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Καὶ τοῦτο ὄχι διότι χρονικῶς εἶναι ἡ τελευταία ἐορτὴ τοῦ Πεντηκοσταρίου, ἀλλὰ διότι εἶναι ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπόδειξις, ὅτι ἡ πίστις ἡμῶν ἐπὶ τὸν

Ἀναστάνα Κύριον, ποτισθεῖσα διὰ τοῦ αἵματος τῶν μνησίων μαρτύρων, οἱ ὅποιοι ἐθνισιάθησαν χάριν αὐτῆς, δὲν εἶναι ἡ τὸ κενὸν καὶ θεωρητικόν, ἀλλ' ἀκράδαντος καὶ ἀδιάσειστος πραγματικότης, τὴν ὁποίαν οὐδὲν μέσον κατέστη ἱκανὸν ἵνα κλονίσῃ. Συγχρόνως ὁμως αἱ μνησίδες αὐταὶ τῶν ἡρώων τῆς ἐν οὐρανοῖς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας εἶναι καὶ διαρκῆς παρόρμησις ἐπὶ «τὸν προκείμενον ἡμῶν ἀγῶνα» πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς στρατιωμένην Ἐκκλησίαν, ὅπως καταστῶμεν ἀντάξιον αὐτῶν ἐν τῇ πίστει. Παράλειψις ἐκ μέρους ἡμῶν. ἴνα, ἔστω καὶ πόρρωθεν, μιμηθῶμεν ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐσφάγησαν διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, θὰ εἶναι σφόδρα ἀξιοκατάκριτος, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξύ, τυχόντες καὶ ἡμεῖς τῶν ἐπαγγελιῶν, εἶδομεν πρὸς ἡμῶν τὸ θαῦμα τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας ἐναντι τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἐξουσιῶν τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, αἱ ὁποῖαι, καίπερ γυμνῆ καὶ ἀνυπεράσπιστον κοσμικῆς δυνάμεως, δὲν ἠδυνήθησαν δι' οὐδενὸς μέσου νὰ τὴν καταβάλλωσιν. Ὁ Κύριος ἐν τῷ αἵματι τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ νενίκηκε τὸν Κόσμον. Ἡ ἐκ μέρους δὲ οἰουδήποτε ἐγκατάλειψις τοῦ Κυρίου δὲν δύναται μετὰ τὸν θρίαμβόν Του νὰ ἔχη ὑπὲρ αὐτῆς τὸ ἐλαφροντικὸν τῆς ἀγνοίας. Οἱ ἐγκαταλείψεις σήμερον τὸν Ἰησοῦν, ἀποσκικτῶσιν ἀπὸ τῶν στρατοπέδων τοῦ Νικητοῦ.

Ἡ σοβιετικὴ ἐφημερὶς «Birobidjanskaia Zvezda», ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 12/2/1939 ἀναφερομένη εἰς τὴν ἐπιτόπιον νοσοκομεικὴν περὶ θάλψιν, γράφει: «Παράπονα συρρέουσι ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχάς, σχετικῶς πρὸς τὸ νοσοκομεῖον Nadjlinsky, ἀλλ' ἡ κατάστασις παραμένει ἀμετάβλητος. Τὸ νοσοκομεῖον ὁμοιάζει περισσότερο πρὸς φυγέλιον ἢ πρὸς θεραπευτήριον. Αἱ κλῖναι, αἱ προσωρισμένα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς, παραμένουσι κεναί, ὄχι διότι δὲν ὑπάρχουν οἱ ἔχοντες ἀνάγκην, ἀλλὰ διότι οἱ ἀσθενεῖς καὶ αἱ λεχωίδες προτιμοῦν νὰ νοσηλεύωνται οἴκοι. Ἡ μαῖα τοῦ νοσοκομείου τούτου, ἡ συντρόφισσα Σουταφίνοβα, ἀρνεῖται νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς λεχωίδας, ἐδρίσκουσα ἀνατίητον νὰ πληροφορηθῇ ἀπλῶς περὶ τῆς ὑγείας των τηλεφωνικῶς. Ὑπάρχει ἐπίσης μία πολυκλινικὴ, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐπικρατεῖ τοσοῦτον ψυχρὸς ὥστε οἱ ἀσθενεῖς νὰ μὴ τολμῶσιν οὐδὲ νὰ ἐκδυθῶσιν». Ὡσαύτως εἰς ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν πατήρ τις, ὀνόματι Κουτένκο, ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Krokodil» λέγει: «Ἡ θυγάτηρ μου, νοσηλευομένη ἐν τινὶ σανατορίῳ, μοῦ γράφει, ὅτι τὸ ἔθρῆμα τοῦτο βραβεῖται ποντικῶν καὶ ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα ἐθῆξαν πολλὰ παιδία, καθ' ἕν χρόνον ἐκουμῶντο. Τὸ γεγονός τοῦτο ἔφερα εἰς γνῶσιν τοῦ ἐν Λένινγκρανδ Παρραρτήματος τοῦ Ἐπιτροπέτου τῆς Δημοσίας Ὑγείας καὶ ἔλαβον τὴν ἐξῆς ἐπίσημον ἀπάντησιν: «Πράγματι εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς ποντικῶν εἰσέδουσιν ἐκ τοῦ διαδρόμου εἰς τὸν θάλαμον τῶν ἀσθενῶν καὶ ἐπροξένησεν ἀμυχᾶς τινος εἰς τὸ μέτωπον ἐνός παιδίου, ἐθῆξε τὸ οὖς ἐνός ἄλλου ὡς καὶ τὸν δάκτυλον μίᾳ κορασίδος. Οὐδὲν πλέον τούτου.» Ἡ ἀπάντησις αὕτη φέρει τὴν υπογραφήν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Levachief, ὅστις θεωρεῖ ὅτι ἀδίκως ἐνοχλεῖται διὰ τὸσον μὴδαμινὰ πράγματα! Πρόσδος!

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατὰ τὴν διαγραφύσαν ἐβδομάδα ἡ Ἱ. Σύνοδος συνήλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσάνθου εἰς δύο τακτικῶς συνεδριάσεις, ἀσποληθεῖσα εἰς τὴν διακεκριμένην ὑπηρεσιακὴν ὑποθέσιν. — Ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν συνεδρῶν Σεβ. Μητρο. Σιανίου

καὶ Σιατίστης κ. Διόδωρος ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης διηρημένως τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ποιμνίου του διὰ τὴν παρ' αὐτῷ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μετὰ πρότασιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τριήμερον προσωοιήν ἀπόσπασιν τοῦ ἱεροκήρυκος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος πανοσ. ἀρχιμ. Σωκράτους Ἀναζηλῆ καὶ τοῦ ἱερομονάχου τῆς Ἱ. Μητρο. Μεσσηνίας Θεοδοσίου Λαμπροπούλου, ὡς πνευματικοῦ. Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Τσοτουλίου, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς αὐτοῦ παραμονῆς τῶν τιμῆς ἐνεκεν ἐξένισεν αὐτοῦς ὡς ξένους τῆς Κοινότητος.

— Ἐξ ἀφορμῆς σχετικῶν ἐρωτημάτων ὑποβληθέντος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου κ. Φιλαρέτου, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐγνωμάτευσε ὅτι τὴν λύσιν τοῦ γάμου πνευματικῶς δεόν νὰ τὴν ἐκδίδη ὁ δὸς τὴν ἀδειαν συνάψεως αὐτοῦ Ἱεροάρχης, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου καὶ ἐτελέσθη ὁ γάμος.

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐχορήγησεν μηνιαίαν ἀδειαν εἰς τὸν Σ. Μητροπολίτην Σπάρτης κ. Διονύσιον πρὸς μετάβασιν εἰς Αἰδηψὸν πρὸς λουτροθεραπείαν, εἰς δὲ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Ἀλέξανδρον ὀκταήμερον, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Πολύκαρον δεκαήμερον δι' Ἀθήνας πρὸς διεκπεραίωσιν ὑπηρεσιακῶν ὑποθέσεων καὶ Μεσσηνίας κ. Πολύκαρον μηνιαίαν πρὸς παραμονὴν ἐν Ἀθήναις δι' ἀτομικὰς καὶ ὑπηρεσιακὰς ὑποθέσεις καὶ πρὸς μετάβασιν εἰς Σίφνον.

— Εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Ἀνδρέαν ἐχορήγηθη πενήτημος παράτασις τῆς ἀδείας παραμονῆς του ἐν Ἀθήναις.

— Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνδικαὸν Δικαστήριον, συνελθὸν εἰς ἐπανειλημμένα συνεδρία κατεδίκασεν εἰς διαιτη ἀργίαν τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἱ. Μητρο. Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κορίνθου Κύριλλον Μάτσον, ἐφημέριον Χιονάδων καὶ Κωνσταντίνον Νιτσιάνου, ἐφημέριον Ἀετομηλίτης, τὸν μοναχὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Λουκά τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Ἱεροθέον Νίκαν καὶ τὸν μοναχὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Βλαχερνῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας Γαβριὴλ Πανόπουλον εἰς ἀποβολὴν ἐκ τῆς μονῆς τῆς μετανοίας τῶν καὶ ἀφαιρέσιν τοῦ μοναχικοῦ σχήματος καὶ τὸν ἱερέα Δημήτριον Ὁμαῖν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κίτρους, ἐφημέριον Κορυνοῦ, εἰς καθάρισιν.

— Ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνήλθε τῇ παρελθούσῃ ἐβδόμαδι εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ ἐγένετο δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν παρὰ τῇ Α.Μ. τῷ Βασιλεῖ.

— Τῇ ἑορτῇ τῆς Πεντηκοστῆς ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐχοροστάτησεν κατὰ τὸν ὄρθρον, τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὸν ἑσπερινὸν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ, ἀναγνοὺς πάσας τὰς εὐχὰς τῆς γυνυκλισίας. Τῇ δ' ἐπομένῃ, ἑορτῇ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν θείον λόγον ἐν τῷ ἑορτάζοντι Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος Πειραιῶς. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπεσκέψατο τὸν ἐν Πειραιεὶ ὑπὸ τοῦ κ. Βικεντίου Καϊβάνο εἰς μνήμην τῆς συζύγου αὐτοῦ Αἰκατερίνης, γυναικὸς διανυσσῆς τὸν βίον αὐτῆς ἐν ἐλεημοσύναις, ἀνεγερθέντα μεγαλοπρεπῆ καὶ περικαλλέστατον γαδὸν τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης, συνεχάρη τὸν ἐκεῖ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εὐρισκόμενον κ. Β. Καϊβάνο διὰ τε τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ τὴν προσφορὰν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης καὶ ἐδεήθη ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς αἰδιμίμου Αἰκατερίνης Καϊβάνο.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέστειλε θεομὸν εὐχαριστήριον γράμμα πρὸς τὴν ἐρίτιμον κ. Λουζιαν Ζυγομαλά, ἀνεγείρασαν, ἰδίαις δαπάναις, ἐν Ἀθῶνι τῆς Ἀττικῆς, διὰ τὰς φηροσκευτικὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῆς κομποπόλεως ταύτης, μεγαλοπρεπῆ καὶ περικαλλέστατον Ναόν, πιστὸν ἀντίγραφον τοῦ ἐν Μυστρῶ Βυζαντινοῦ Μνημείου τῶν Ἁγ. Θεοδώρων, εἰς μνήμην τοῦ συζύγου αὐτῆς Ἀντωνίου καὶ τοῦ ὑπὲρ πατριδος πεσόντος υἱοῦ αὐτῆς Ἀνδρέου.

— Παρουσίᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου καὶ πλήθους ἑορταστῶν, αἱ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν καὶ προεδρίαν τοῦ Αἰδέσιμου Κατσητοῦ κ. Ἀγγέλου Νησιώτου Ὁρθόδοξοι Χριστιανικαὶ Ἐνώσεις ἐώρτασαν τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις ἰδιοκτήτῳ μεγάρῳ τῶν Ἐνώσεων, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἐνὸς εἰσέτι ἔτους, τῆς ἐπετείου τῆς ἰδρύσεως. Ἐξ ὀνόματος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου παρέστη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου, ὅστις καὶ διεβίβασε διὰ συντόμου ὁμιλίας τὰς θεριάς

εὐχὰς καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Α. Μακαριότητος διὰ τὸ ὑπὸ τῶν Ἐνώσεων συντελούμενον θεάρεστον ἔργον, διενεμε δὲ εἰς ἐπεπενναζόσια ὄρφανὰ καὶ ἄπορα παιδιὰ δῶρα προσφερθέντα ὑπὸ τῶν ἐνώσεων.

— Τῇ ἑσπέρᾳ τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς ἐγένοντο ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ, παρουσίᾳ τοῦ Ἐσχωτάτου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ν. Σπέντζα, πολλῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους λαοῦ, γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις καὶ ἀγῶνες τῶν Σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως τῆς περιφέρειᾶς Ἀθηνῶν. Τὰς εὐχὰς τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου, ὑπογραφήματος καὶ τὰ βραβεῖα τῶν νικητῶν, διεβίβασεν, μεταβάς εἰς τὸ Στάδιον, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου.

— Ἐξ ὀνόματος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου παρέστη εἰς τοὺς ἐν Χολαργῷ, παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, τῆς Α. Β. Υ. Πριγκιπίσσης Φρειδερίκης, τελεσθέντας ἱππικοὺς ἀγῶνας ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Βρεσθῆνης.

— Κατὰ τὴν 30 π. μηνὸς ἐγένετο ἐν Σύρῳ ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς εὐρέσεως τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ὅστις ἠγέρθη ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ χώρου ἐνθα εὐρέθη ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου, κατὰ τὴν 25 Μαΐου 1936. Συμφάνως τῷ κατωρισθέντι προγράμματι ἀφ' ἑσπέρας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Φιλάρετος, μετὰ εἰδικὴν δέξιιν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγίου Νικολάου, ἐνθα εὐρίσκετο ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου, μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὸ Ἱερόν Αὐτοῦ Προσκύνημα, ἐναποθεθεῖσαν ἐπὶ τοῦ πανιέρου χώρου τῆς εὐρέσεως, καταλλήλως διακεκοσμημένου. Εἶτα ἐψάλη Ἐσπερινὸς τῶν ἐγκαινίων, τελεταρχοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ὁμιλήσας καὶ ἐπεξηγήσας τὰ τῆς τελετῆς τῶν ἐγκαινίων. Τῇ ἐπομένῃ ὁ Σεβασμιώτατος ἐνδεδυμένος ἅπασαν τὴν Ἀρχιερατικὴν στολήν του, συμπαραστατούμενος ὑπὸ Ἀρχιμανδριτῶν καὶ Διακόνων ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ κατὰ τὴν καθιερωμένη τυπικὴν τάξιν, ἐτέλεσε τὰ Ἐγκαινία, τῶν ὁποίων τὰ ψάσματα καὶ τὰ ἀναγνώσματα ἠκούσθησαν εὐκρινῶς ὑπὸ πολλῶν τῶν παρακολουθούτων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ναοῦ πληυληθῶν προσκυνητῶν χάρις εἰς μικρομεγαφωνικὴν ἐγκατάστασιν, γενομένην ἀφιλοκερδῶς ὑπὸ τοῦ κ. Δασκαλέα. Μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐγκαινίων ὁ Σ. Μητροπολίτης κ. Φιλάρετος ἐν καταφανεῖ συγκινήσει ὁμίλησεν εὐχαριστήσας καὶ εὐλογήσας πάντας, οἵτινες ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, μνηθεῖς πάντων τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ εὐεργετῶν τοῦ Ἱ. ναοῦ καὶ τοῦ χορηγησαντος τὸν ἄλλον ἐν ᾧ εὐρέθη ἡ ἁγία εἰκὼν ἀειμνήστου Διονυσίου Σγάλα, μεθ' ὃ ἐτελέσθη ἡ πρώτη Ἀρχιερατικὴ θεία λειτουργία, ἣτις ἐλήξε τὴν 10ην πρωΐνῃ, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας διενεμήθη ὁ λευκὸς Ἀρχιερατικὸς σάκκος, ἀφοῦ ἐτεμαχίσθη καὶ ἐτέθη ἐπὶ ἐκάστου τεμαχίου σφραγίς, ἀναφέρουσα τὸ ἱστορικὸν γεγονός τῶν ἐγκαινίων.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μετὰ σχετικὴν πρόσκλησιν τοῦ Ἀδελφάτου τοῦ Νοσοκομείου ὁ Σεβ. Μητροπ. Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Φιλάρετος, παρουσίᾳ πασῶν τῶν Ἀρχῶν Σύρου, ὡς καὶ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως κ. Κοπανάρη καὶ ἀπέφρου πλήθους λαοῦ κατέθεσε τὸν θεμέλιον λίθον διὰ τὸ πλῆρες Νοσοκομεῖον, τὸ ἀνεγερθὸς γινόμενον γενναίῳ φρονι μὲν εἰσφορᾷ τεσσάρων ἑκατομμυρίων τοῦ εὐεργέτου Σύρου Ἰωάννου Κυρ. Βαρδάκα, ἐπιχορηγία δὲ ἐκ πέντε ἑκατομμυρίων τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, προσφωνήσας καταλλήλως τοὺς παρισταμένους καὶ ἰδιοχείρως παρασημοφορήσας τὸν κ. Ἰωάννην Κυρ. Βαρδάκαν διὰ χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ τάγματος Ἑλλήνων Ὁρθόδοξων Σταυροφόρων ἁγίου Δημητρίου Σύρου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Ἡ χορηγία τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σόφιας, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Μ. Μιλούσεβ, μετέβη εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἐπὶ δεκαήμερον τῇ καὶ συνοδείᾳ καθηγητῶν τῆς Θεολ. Σχολῆς ἐπεσκέψθη πόλεις τινὰς καὶ ἔδωκε συναυλίαν θρησκευτικῶν καὶ δημοτικῶν ᾠμάτων.

— Τὴν 1-2 Μαΐου αἱ ὀρθόδοξοι ἀδελφότητες ἐν Βουλγαρίᾳ συνήλθον εἰς τακτικὴν ἐτησίαν συνέλευσιν.

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἀγγέλλεται ἐξ Ἱερουσαλήμ ἡ ἐκλογή τοῦ Ἀρμενίου Ἀρχιεπισκόπου Νεσρόβ. Νεσσαλιάν, ὡς Πατριάρχου τοῦ Ἀρμενίου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Ὁ ἐκλεγείς, ἄγων τὸ 67 ἔτος τῆς ἡλικίας, του, κατέχει μέχρι τοῦδε τὴν θέσιν τοῦ Μεγάλου Σακροφύλακος καὶ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θεόνου. Ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν δραστηριοτέρων Ἀρμενίων κληρικῶν, χρηματίας κατὰ καιροὺς διευθυντῆς θεολογικοῦ Σεμιναρίου, καθοδηγητῆς τοῦ Ἀρμενικοῦ Τύπου καὶ ἐπόπτης τῆς Βιβλιοθήκης χειρογράφων. Θεωρεῖται ὡς κατέχων μοναδικὴν γνῶσιν τῆς λειτουργικῆς παραδόσεως τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας καὶ εἶναι λίαν γνωστός εἰς τὸν Ἀρμενικὸν κόσμον ἐκ πλείστον λαϊκῶν θρησκευτικῶν συγγραμμάτων του. Συνέγραψε ἐπίσης καὶ πολλάς ἱστορικὰς καὶ θεολογικὰς μελέτας ἐπιστημονικοῦ χαρακτῆρος. Ἡ ἐκλογή του ἐνεποίησε βαθεῖαν ἱκανοποίησιν εἰς τοὺς Ἀρμενικοὺς κύκλους, ἀλλὰ καὶ εὐφρότηρον εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον.

ΡΩΜΑ·Ι·Κ·Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐν ἐπιστολῇ ἐκ Βαρκελώνης ἐκτίθενται οἱ διωγμοὶ καὶ τὰ μαρτύρια, τὰ ὅποια ὑπέστησαν οἱ χριστιανοὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐχθροπραξιῶν τοῦ εὐτυχῶς καταπαύσαντος ἐμφυλίου πολέμου. Ἐκ τῶν 150 ναῶν, οἵτινες ὑπῆρχον ἐν Βαρκελώνῃ τῷ 1936, σήμερον δὲν σώζονται εἰμὴ μόνον ἐρείπια. Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῆς ἐκοήξεως τῆς ἐπαναστάσεως οἱ ναοὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν βεβήλωσιν καὶ τὴν διασπαρῆν. Ὑπολογίζεται εἰς 17.000 ὁ ἀριθμὸς τῶν ναῶν, οἵτινες ἐσουλήθησαν ἢ κατεστράφησαν ἐξ ὀλοκλήρου καὶ ἐκ τῶν ὀλοκλήρων οὐδεὶς ἀνεστηλώθη ἢ παρεδόθη, ἀλλ' εἰς τοὺς πιστοὺς ὑπὸ τῆς ἐρυθρᾶς κυβερνήσεως. Περιστὸν γὰρ λεχθῆν ὅτι αἱ ὀμώτητες αὗται δὲν ὑπῆρξαν ἀπλᾶ ἀντιδράσεις τοῦ ὄχλου, ὡς ἠθέλησάν τινες νὰ διαδώσουν, ἀλλ' ἐνεπνεύσθησαν ὑπὸ τῶν ἐρυθρῶν ἰθυνόντων καὶ ἐτελέσθησαν κατόπιν προδιαγεγραμμένου σχεδίου, ὑπαγορευθέντος πιθανῶς ὑπὸ τῆς Μόσχως. Γενικῶς ἡ ἐκ τοῦ πυρὸς καταστροφὴ τῶν ναῶν ὑπῆρξεν τόσοσιν πλήρης, ὥστε νὰ μὴ ἀνευρίσκειται οὔτε ἐν θυσιαστήριον, οὔτε μία εἰκὼν. Ἡ καλλιτεχνικὴ ἀξία πολλῶν ἐξ αὐτῶν δὲν ἀνεχάιτισε ποσῶς τὸν κομμουνιστικὸν βανδαλισμὸν. Τὰ τρία περιφημότερα ἀριστουργήματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τέχνης παλαιῶν ρωμῶν, οἷον ὁ Ἅγιος Παῦλος ντελ Κάμπο, ναὸς ρωμανικὸς τοῦ XI αἰῶνος, ἡ Σάντα Μαρία ντελ Μάο, ὁ μεγαλύτερος καὶ ὀραιότερος γοτθικὸς ναὸς τῆς Βαρκελώνης, καὶ ἡ Παναγία ντε Μπελέν, τέχνης Βαροκ, κατεστράφησαν ἐξ ὀλοκλήρου. Ἄλλ' ἡ μαγία τῶν ἐρυθρῶν ἐξέσπασε κυρίως κατὰ τῶν χριστιανῶν. Εἰς 500.000 ἀνέρχεται ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων, οἵτινες ἐθανατώθησαν ἐν μέσῳ φρικτῶν μαρτυριῶν, τὴν σκληρότητα τῶν ὀλοκλήρων ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ καὶ αὐτὴ ἡ ἀνθρωπίνη φαντασία. Πολλάκις ἡ ἀπλὴ ὁμολογία τῆς πίστεως συνεπίγετο τὴν εἰς τὴν εἰς θάνατον καταδικάζουσαν τοῦ ὁμολογοῦντος.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

— Ἡ ἐν Ἡν. Πολ. τῆς Ἀμερικῆς Λουθηρανικὴ Ἐκκλησία θὰ ἐορτάσῃ κατὰ τὸ πρόσδεχες ἔτος τὴν δεκάτην αὐτῆς ἐπέτειον. Ἐμβλημα τῶν ἐορτῶν τούτων θὰ εἶναι «διὰ τὴν πρόοδον τῆς πίστεως». Συνεστήθη δὲ καὶ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ, ἥτις θὰ ἐπιμεληθῆ τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορῶντων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης θὰ ὑπογραμμισθῆ ἡ σπουδαιότης τῆς ἀτομικῆς μελέτης τῶν ἁγ. Γραφῶν, ἡ πιστὴ συμμετοχὴ εἰς τὰς θείας Λειτουργίας καὶ ἡ τακτικὴ προσέλευσις εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ἡ ἐπιτροπὴ ὑπομνησκει τὴν ἀνάγκην τῆς προσωπικῆς ἀφιερώσεως εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ μεταξὺ τῶν διαφόρων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν ὡς καὶ τῆς καθ' ὅλου Ἐκκλησίας. Σημειοῦται, ἐξ ἄλλου, μεθ' ἱκανοποιήσεως ἡ μεγάλῃ πρόοδος, ἥτις ἐπετελέσθη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς ἀμοιβαίας κατανοήσεως μεταξὺ τῶν διαφόρων κλάδων τῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας.

— Ἡ ἐκ Γερμανίας ἀπομακρυνθεῖσα περὶ τὸν Karl Barth ὁμάς καθηγητῶν τῆς θεολογίας ἐγκατεστάθη ἤδη

ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βασιλείας ἐν Ἐλβετίᾳ. Καὶ μέχρι μὲν τῆς κρίσεως τοῦ Σεπτεμβρίου ἐξηκολούθει οὐ μόνον ἡ ἐλευθερὰ κυκλοφορία τῶν ἔργων τοῦ Barth ἐν Γερμανίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ συνεργασία τινῶν ἐκ τῶν εἰρημένων θεολόγων μετὰ τῶν γερμανικῶν θεολογικῶν περιοδικῶν καὶ λεξικῶν. Ἰδὴ ἐνεκεν τῆς κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν κρίσιν ἐκδηλωθείσης ἐχθρικής στάσεως τοῦ Barth ἐναντίον τοῦ τρίτου Ράιχ, οὐ μόνον τῶν ἔργων τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἡ κυκλοφορία ἀπηγορεύθη ἐν Γερμανίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἡ εἰρημένη ἐπιστημονικὴ συνεργασία. Οὕτω καθ' ἃ πληροφοροῦμεθα ἀπὸ τῆς Schweiz. Zeitung am Sonntag (14/5/1939) ἔπαυσεν ἡ συνεργασία τοῦ γνωστοῦ καθηγητοῦ τῆς Κ. Διαθήκης καὶ κοσμητοροῦ τῆς ἐν Basel Θεολογ. Σχολῆς Κ. L. Schmidt μετὰ τοῦ μεγάλου θεολογικοῦ βιβλικοῦ λεξικοῦ, τοῦ ὑπὸ τοῦ G. Kittel ἐκδιδόμενου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

E. C. Messenger, The Reformation, the Mass and the Priesthood. A documented history with special reference to the question of Anglican Orders. Vol. I ἐκ σελ. XII+677 (1936). Vol. II ἐκ σελ. XIX+772 (1937).

Τὸ μετὰ χεῖρας δίτρομον καὶ πράγματι μνημειώδες ἔργον ἀφιερωμένον εἰς τὸ σπουδαῖον καὶ ἥδη καὶ παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἀπῆρας ἐπισκοπίας ζήτημα περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ κύρους τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν, ἀποτελεῖ τὴν ἐπ' αὐτοῦ τελευταίαν λέξιν τῆς ῥωμαιοκαθολικῆς ἐπιστημῆς. Ὁ ἀναγνώστης τοῦ συγγράμματος τούτου καταπλήσσει ἀνὰ πᾶν δῆμα πρὸ τῆς ἐνημερότητος τοῦ σοφοῦ συγγραφέως εἰς ὅλας τὰς ποικίλας πλευρὰς τοῦ ζητήματος μέχρι καὶ τῶν τελευταίων λεπτομερειῶν, μὴ ἐξαιρουμένων μηδὲ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος ἐν τῇ ὀρθοδόξῃ ἐκκλησίᾳ, εἰς ἣν ἀφιερῶνται 42 σελίδες τοῦ I τόμου. Εἰς τὸ μέγα τούτο προσόν τοῦ παρόντος βιβλίου ἄς προστεθῶσι τὸ εὐμέθοδον τῆς κατατάξεως τῆς βιβλίου, ἡ ἡροσμία, ἡ νηφαλιότης καὶ ἡ οὐδέτης τῆς κρίσεως καὶ τῆς ἐκφράσεως ἢ εὐπέπειτα, παρὰ τὴν αὐστηρὰν ἐμμονὴν τοῦ σ. εἰς τὴν διὰ τῆς ἐγκυκλίου Λέοντος τοῦ ΙΓ' «Apostolicae curae» (1896) ἐπισήμως καθορισθεῖσαν θέσιν τῆς ῥωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Τὸ περισπούδαστον ἔργον θὰ ἀποτελέσῃ πολὺ τιμὸν δοῦν ἡμῶν διὰ τὴν πεμμερῆ καὶ ἀπροκατάληπτον ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος καὶ ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου.
Π. Ι. Μ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

I. Ἐπισκοπὴ Λάμπης καὶ Σφακίων.

Καλοῦμεν πάντας τοὺς δουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶ Ἐπισκοπῆ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 68 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1369/1938 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα καθὼς καὶ πιστοποιητικὸν κοινωνικῶν φρονιμάτων, προκείμενον νὰ προσῶμεν εἰς ἀνακλήρουσιν ὑποψήφιον ἱερέως εἰς τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τῆς Ἐνορίας Πατωῦ—Μεσσηνῶν τῆς Ἐπαρχίας Ἀρκαρίου. Ἐν Σπῆλι τῇ 17ῃ Μαΐου 1939. † Ὁ Λάμπης καὶ Σφακίων Εὐμένιος.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ ἀνταλλάσσοντες Περιοδικά, Βιβλία καὶ παντὸς εἶδους ἐντυπα, ν' ἀποστέλλωσι τούτα εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὴν κάτωθι διεύθυνσιν (Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὁδὸς Φιλοθέης ἀριθ. 19, Ἀθήνας).

ΕΠΙΣΗΣ τὰ παντὸς εἶδους ἐμβάσματα, συνδρομαὶ κλπ. ὑπὲρ τοῦ Δελτίου «Ἐκκλησία», δέον ν' ἀποστέλλωνται διὰ ταχ. ἐπιταγῆς εἰς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ Δελτίου κ. Κωνστ. Γ. Μπένην. Γραφεῖα Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ὁδὸς Φιλοθέης ἀριθ. 19, Ἀθήνας.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣ

Τύποις «Φοίνικος», ὁδὸς Λεωνάτου 4. — Τηλ. 54-229